

การศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกะทู้มแบบ จังหวัดสมุทรสาคร

A Study of Online and Internet using Behavior of Elderly in Siwarat Community- 3 Omnoi Sub-district, Krathumbaen District, Samusakhon Province

ธนกร แสงสว่าง

บทคัดย่อ

การวิจัยวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาการใช้สื่อออนไลน์ การใช้อินเทอร์เน็ต ในการติดต่อสื่อสารของผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกะทู้มแบบ จังหวัดสมุทรสาคร 2) เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตในการติดต่อสื่อสาร ของผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 3) เพื่อศึกษาการใช้งานสื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตที่เป็นที่นิยมในด้านต่างๆของกลุ่มผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 โดยการเก็บข้อมูลจากผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 จำนวน 282 คน โดยการใช้การวิเคราะห์ความถี่ อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมถึงการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติ t-test , One way ANOVA ผลการวิจัยสามารถสรุปดังนี้

1. ผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 มีการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่เป็นหญิง อายุ 60-65 ปี การศึกษาประถมศึกษา ศาสนาพุทธ สถานะภาพสมรส อาชีพเกษียณ/ไม่ได้ทำงาน ที่มีระดับรายได้อยู่ที่ 5,000-15,000 บาทต่อเดือน แหล่งที่มาของรายได้คือ เงินที่ได้รับจากบุตร และมีการอาศัยอยู่ร่วมกันกับลูกหลานเป็นส่วนใหญ่

2. จากการศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 พบว่าผู้สูงอายุมีการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งที่ให้ความบันเทิงมากที่สุด รองมาใช้ในการสืบค้นหาข้อมูล ใช้เป็นแหล่งเพิ่มพูนความรู้และช่วยในการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนใหม่ๆเป็นอันดับสุดท้าย

3. ผู้สูงอายุมีการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ต 1) ลักษณะประชากรของผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 ต่างกัน (2) พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 ต่างกัน (3) รูปแบบและวิธีการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 มีพฤติกรรมการใช้ที่แตกต่างกัน (4) การใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 มีการใช้ที่แตกต่างกัน แต่ด้านการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตที่ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: พฤติกรรมการใช้, ออนไลน์และอินเทอร์เน็ต, ผู้สูงอายุ

ABSTRACT

Research Objectives were as follows: 1) To study the use of online media, the use of the internet for communication of the elderly in Siwarat 3 community, Omnoi Sub-district, Krathumbaen District, Samutsakhon Province 2) To study the forms and methods using online media and internet for communication among the elderly in Siwarat 3 Omnoi Sub-district, Krathumbaen District, Samutsakhon Province 3) To study the use of online media, the popular internet use in various areas, namely, interpersonal communication, entertainment, health, education and other areas of the elderly group in Siwarat 3 Community , Om Noi Sub-district, Krathumbaen District, Samutsakhon Province by collecting data from the 282 elderly in the Siwarat 3 Community , Om Noi Sub-district, Krathumbaen District, Samutsakhon Province by using frequency analysis, percentage ratio, average, standard deviation, as well as inferential statistics including statistic-test, and One-way ANOVA

Research results were found as follows:

1. The elderly in Siwarat 3 community who use online and internet media, most of them were female aged 60-65 years, primary education, Buddhists, marital status, occupation was retired / not working, with an income level of 5,000 -15,000 baht per months., the source of income was money received from children and most of them lived with children.

2. According to the study of online and internet media usage behavior of the elderly in Siwarat 3 community, it was found that the elderly used online media and internet in the overall level at a high level. When considering each item, it was found that using online media and the internet for entertainment was the highest level, it was followed by the use of online and internet media to search for information, and the use of online media and the internet as a source of knowledge and the use of online media and the internet to help communicate with new friends was the last level.

3. As for the elderly used online and internet media : (1) The demographic characteristics of the elderly in Siwarat 3 community were different and the online and internet media use was different; (2) The behavior of using online and internet media of the elderly in Siwarat 3 community were different and had different usage of online and internet media; (3) Styles and methods of using online and internet media of the elderly in Siwarat 3 community had different usage behaviors; and (4) Use of online and internet media of the elderly in Siwarat 3 community, it had different use with different online and internet media.

Keywords: use behavior, online and internet, elderly

บทนำ

ประเทศไทยในอดีตที่ผ่านมา การติดต่อสื่อสารกันของคนในยุคสมัยก่อนมีการติดต่อกันหลายรูปแบบ มาก เช่น การพูดคุยด้วยปาก การเขียนจดหมายส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์บ้าน และการใช้บริการของ โทรศัพท์ผู้สาธารณะ และถ้าเป็นแถบต่างจังหวัดด้วยแล้วยิ่งทำให้การติดต่อกันในยุคนี้มีความล่าช้ามาก จึงทำให้มีการสื่อสารกันไว้วงหน้าแต่เน้น ๆ เพื่อให้ผู้รับข่าวสารได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารก่อนวันเวลา และเมื่อประเทศมี

การพัฒนาในทุกด้านๆ ทำให้หลาย ๆ สิ่งมีความทันสมัยขึ้น โดยเฉพาะด้านการโทรคมนาคม การใช้โทรศัพท์ในรูปแบบต่าง ๆ ได้รับการพัฒนาเป็นอย่างมากเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค โดยการพัฒนาจากโทรศัพท์บ้านมาเป็นระบบเคลื่อนที่ได้ และมาสู่ระบบโทรศัพท์มือถือแบบไร้สาย แม้จะเป็นระบบมือถือแล้วก็ตามแต่การคิดค้นพัฒนาการของโทรศัพท์มือถือก็ยังมีพัฒนาการมาเรื่อย ๆ จนในถึงปัจจุบัน โทรศัพท์มือถือได้รับการพัฒนาให้สามารถรองรับระบบต่าง ๆ พร้อมทั้งการเชื่อมต่อกันด้วยระบบอินเทอร์เน็ตก็ได้รับการพัฒนาให้ทันสมัยขึ้น

ปัจจุบันเป็นยุคของการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ดังนั้นสื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตจึงเป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาหาความรู้และค้นคว้า ค้นหาข้อมูลที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่สร้างความสะดวกสบายมากขึ้น สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตจะช่วยลดข้อจำกัดด้านเวลาและระยะทางในการแสวงหาความรู้

ครรรชิต มาลัยวงศ์ (2545) กล่าวว่าไว้ว่า อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือทางปัญญาและเทคโนโลยีในปัจจุบันที่มีบทบาทมากในยุคปัจจุบัน โดยการนำความรู้การเชื่อมโยงของแหล่งข้อมูลความรู้มาประกอบกัน เพื่อให้ผู้ที่ได้เรียนรู้สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ได้ จึงนับว่าการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตนั้นมีความสำคัญต่อการศึกษาและมีการขยายการใช้มากขึ้น

ในปัจจุบันการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตในการติดต่อสื่อสาร กลายเป็นสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งที่ขาดไม่ได้ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็น อีเมล เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ และแอปพลิเคชันต่างๆ เช่น ไลน์ วิแชท บีบี วัตส์แอป จึงถูกนำมาใช้ในการติดต่อสื่อสาร ส่งไฟล์เอกสาร ส่งไฟล์รูปภาพให้กันและกัน สื่อออนไลน์ต่างๆและอินเทอร์เน็ตกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการค้นหาข้อมูลและติดต่อสื่อสารกันระหว่างเพื่อนเก่า ครอบครัวยุ และเพื่อนที่อยู่ทั่วไปทั่วทุกมุมโลก และคนอื่นๆ ที่ได้มาพบกันบนสื่อออนไลน์ ได้มีการพูดคุยและเห็นหน้ากันแบบสดๆ ผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ต ทำให้โลกทั้งใบนี้แคบลงเพียงแคปลายนิ้วสัมผัส ทำให้ผู้คนทั่วโลกทุกเพศทุกวัยได้มีความสุขที่ได้พบปะพูดคุยกัน แลกเปลี่ยนเรื่องราวความประทับใจ แม้แต่ในตัวผู้สูงอายุในปัจจุบันก็ให้ความสนใจที่จะเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตและการสื่อสารกันผ่านแอปพลิเคชันต่างๆที่มีให้บริการอยู่มากมาย

ถึงแม้ปัจจุบันจะมีเทคโนโลยีมากมายเกิดขึ้นมากเพียงใด แต่ก็มีช่องว่างระหว่างวัยและจะมีเพียงวัยเด็กวัยรุ่น วัยคนทำงานเท่านั้น ที่ใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ต แต่สำหรับผู้สูงอายุนั้นมีขีดจำกัดด้านประสบการณ์วัย และการจดจำ ทำให้ผู้สูงอายุมีโอกาสเข้าถึงการใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อออนไลน์นั้นมีน้อยกว่าวัยอื่นๆ

สถานการณ์ประเทศไทยในปัจจุบันมีแนวโน้มผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นและกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและในแต่ละชุมชนก็มีจำนวนผู้สูงอายุอาศัยอยู่ทุกชุมชนและมีจำนวนมากขึ้น และมีแนวโน้มวัยเด็กจะลดลงและมีวัยผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ผู้สูงอายุที่เกษียณอายุแล้วยังมีส่วนร่วมในทางสังคมสูงจะมีความพึงพอใจในชีวิตสูง ดังนั้นผู้สูงอายุที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมสูง มีแนวโน้มจะมีความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่าผู้ที่ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม (สุวรรณ จันทร์ประเสริฐ,2556)

ผู้สูงอายุจะมีชีวิตเป็นสุขได้นั้น การมีบทบาทหรือมีการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมผู้สูงอายุจะเข้าร่วมกิจกรรม นอกนั้นเป็นงานสนุกสนานรื่นเริง กิจกรรมอาสาสมัคร กิจกรรมทางสังคม (วรภรณ์ หล้าคำแก้ว,2558)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้สื่อออนไลน์ การใช้อินเทอร์เน็ต ในการติดต่อสื่อสารของผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการใช้สื่อออนไลน์และการใช้อินเทอร์เน็ตในการติดต่อสื่อสาร ของผู้สูงอายุ ในชุมชนสิวารัตน์ 3 อ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาการใช้งานสื่อออนไลน์ การใช้อินเทอร์เน็ตที่เป็นที่นิยมในด้านต่างๆ คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ระหว่างบุคคล ด้านความบันเทิง ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา และด้านอื่นๆของกลุ่มผู้สูงอายุ ในชุมชนสิวารัตน์ 3 ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ได้นำแนวความคิดและทฤษฎีต่างๆ มาเป็นกรอบความคิดในการวิจัย ดังนี้

ความหมายของพฤติกรรม

พฤติกรรม (behavior) หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิดของบุคคลที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายในจิตใจและจิตใจและภายนอก อาจทำไปโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว อาจเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และไม่พึงประสงค์ ผู้อื่นอาจสังเกตการกระทำนั้นได้และสามารถใช้เครื่องมือทดสอบได้ เพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้า หรือสิ่งที่มีกระตุ้น (Stimulus) อาจเกิดขึ้นทันทีหรือเกิดขึ้นหลังจากที่ถูกกระตุ้นมาแล้วระยะหนึ่ง พฤติกรรมเกี่ยวข้องกับการทำงานของระบบประสาท กล้ามเนื้อ ฮอร์โมนและการเรียนรู้

พฤติกรรมที่มีมาแต่กำเนิดแบ่งออกเป็น 3 แบบคือ

- (1) Kinesis เป็นการเคลื่อนที่เข้าหาหรือออกจากสิ่งเร้าโดยมีทิศทางไม่แน่นอน
- (2) Taxis เป็นการเคลื่อนที่เข้าหาหรือออกจากสิ่งเร้าโดยมีทิศทางแน่นอน
- (3) พฤติกรรมที่มีแบบแผนแน่นอน (Fixed action pattern หรือ FAP) เมื่อสัตว์ถูกกระตุ้นโดยสิ่งเร้าจากภายนอกที่เรียกว่า Sign stimulus (releaser) จะทำให้เกิดพฤติกรรมที่มีแบบแผนแน่นอน

พฤติกรรมการเรียนรู้ได้รับอิทธิพลจากทั้งยีนและสิ่งแวดล้อม จำแนกเป็น 6 ประเภทดังนี้

- (1) พฤติกรรมความเคยชิน (Habituation) เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการที่สัตว์หยุดตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ซ้ำๆกัน เนื่องจากไม่ได้รับการตอบสนองที่เหมาะสม

(2) พฤติกรรมการฝังใจ (Imprinting) เป็นพฤติกรรมที่ถูกกำหนดมาแล้วโดยยีน จะเกิดขึ้นเฉพาะในช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิต (Critical period) และมีลักษณะเป็น Irreversible learning สิ่งเร้าที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมการฝังใจเรียกว่า Imprinting stimulus จากการศึกษาของนักชีววิทยาชาวเยอรมันชื่อ Konrad Lorenz พบว่าลูกห่านที่ฟักออกจากไข่จะเดินตามแม่ของมัน

- (3) การเรียนรู้แบบมีเงื่อนไข (Classical conditioning) หมายถึงการที่สัตว์เรียนรู้ที่จะนำสิ่งเร้าใหม่เข้าไปทดแทนสิ่งเร้าเดิมในการกระตุ้นให้สัตว์เกิดการตอบสนองตามธรรมชาติ (Unconditioned response) สิ่งเร้าเดิมซึ่ง

ปรกติกระตุ้นให้สัตว์เกิดการตอบสนองเรียกว่าสิ่งเร้าที่ไม่เป็นเงื่อนไข (Unconditioned stimulus) ส่วนสิ่งเร้าใหม่ซึ่งปรกติไม่กระตุ้นให้สัตว์แสดงการตอบสนองนี้เรียกว่าสิ่งเร้าที่เป็นเงื่อนไข (Conditioned stimulus)

(4) การลองผิดลองถูก (Operant conditioning หรือ Trial and error) หมายถึงการที่สัตว์เรียนรู้ที่จะเชื่อมโยงพฤติกรรมหนึ่งกับการได้รางวัลหรือการถูกลงโทษ เมื่อได้รางวัลสัตว์ก็จะแสดงพฤติกรรมนั้นซ้ำ แต่เมื่อถูกลงโทษสัตว์ก็จะหลีกเลี่ยงที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นอีก

(5) การลอกเลียนแบบ (Observational learning) เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการที่สัตว์ดูพฤติกรรมของสัตว์อื่นและเรียนรู้ข้อมูลสำคัญบางอย่างแล้วทำตาม

(6) การรู้จักใช้เหตุผล (Insight learning หรือ reasoning) หมายถึง การที่สัตว์สามารถแสดงพฤติกรรมได้ถูกต้องตั้งแต่ครั้งแรกถึงแม้ว่าสัตว์นั้นจะไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน

(7) การใช้ความคิดประมวลข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ (Cognition) การคิดประมวลข้อมูลเป็น ลักษณะที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม และเป็นส่วนสำคัญในการแสดงออกของพฤติกรรม (อาภรณ์ รัชไชย, 2560)

สิ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรม (อัจฉรา นางแย้ม, 2556)

1. ลักษณะนิสัยส่วนตัว ได้แก่

1.1 ความเชื่อ หมายถึง การที่บุคคลคิดถึงอะไรก็ได้ในแง่ข้อเท็จจริง ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องถูกหรือผิดเสมอไป ความเชื่ออาจมาโดยการเห็น การบอกเล่า การอ่านรวมทั้งการคิดขึ้นมาเอง

1.2 ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คนนิยมยึดถือประจำใจ ที่ช่วยตัดสินใจในการเลือก

1.3 ทักษะหรือเจตคติ มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม และถือว่าทักษะมีความสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมในสังคม

1.4 บุคลิกภาพเป็นสิ่งที่กำหนดว่าบุคคลหนึ่งจะทำอะไร ถ้าเขาอยู่ในสถานการณ์หนึ่ง เป็นสิ่งที่บอกว่าบุคคลจะปฏิบัติอย่างไรในสถานการณ์หนึ่งๆ

2. กระบวนการอื่นๆ ทางสังคม ได้แก่

2.1 สิ่งกระตุ้นพฤติกรรม (stimulus object) และความเข้มข้นของสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมลักษณะนิสัยของบุคคล คือ ความเชื่อ ค่านิยม ทักษะ บุคลิกภาพ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม แต่พฤติกรรมจะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าไม่มีสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมซึ่งเป็นปัจจัยจากบุคคลภายนอก อาทิ จากข่าวสาร คำบอกเล่าของบุคคล เป็นต้น

2.2 สถานการณ์ (situation) หมายถึง สิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นบุคคล ไม่ใช่บุคคล ซึ่งอยู่ในสภาวะที่บุคคลกำลังจะมีพฤติกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อออนไลน์

ด้านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) หมายถึง เครื่องมือในการปฏิบัติการทางสังคม (Social Tool) เพื่อใช้สื่อสารระหว่างกันในเรื่องขายทางสังคม (Social Network) ผ่านทางเว็บไซต์ และโปรแกรมประยุกต์บนสื่อใดๆ ที่มีการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต โดยเน้นให้ผู้ใช้ทั้งที่เป็นผู้ส่งสาร และผู้รับสารมีส่วนร่วม (Collaborative) อย่างสร้างสรรค์ ในการผลิตเนื้อหาขึ้นเองในรูปของข้อมูล ภาพ และเสียง สื่อสังคมออนไลน์เป็นการตอบสนองทางสังคมได้ หลายทิศทางโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือเว็บไซต์ที่บุคคลบนโลกนี้สามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้ตอบกันได้ ผู้ใช้งานแต่ละคนสามารถโต้ตอบกันได้ผ่านหน้าเว็บหรือสื่อต่างๆ ที่อยู่บนอินเทอร์เน็ตคนที่อยู่ในสังคม

ออนไลน์ (สังคมของผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต) ซึ่งสื่อเหล่านี้แต่ละคนสามารถเข้าไปดูได้ เข้าไปสร้าง ได้ และสามารถแลกเปลี่ยนสื่อกัน ได้ เป็นสื่อของสังคมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตร่วมกัน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต

อินเทอร์เน็ตเป็นกลุ่มของเครือข่ายที่มีหลายองค์กรคอยดูแลและบริหารงานอยู่ในปัจจุบัน

ความสำคัญของอินเทอร์เน็ต

อรทัย พรหมเทศ(2555 อ้างใน ทีมงานทรูปลูกปัญญา,2553) ว่าความสำคัญของอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันมีบทบาทและมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของคนเราเป็นอย่างมาก เพราะทำให้วิถีชีวิตทันสมัยขึ้นและทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ เนื่องจากอินเทอร์เน็ตมีการนำเสนอข้อมูลที่เป็นข่าวปัจจุบันและสิ่งต่างๆจะทำให้ผู้ใช้ทราบการเปลี่ยนแปลงไปทุกวัน ข่าวสารที่นำเสนอในอินเทอร์เน็ตจะมีอยู่มากมายหลากหลายรูปแบบเพื่อตอบสนองการใช้งานและความสนใจ รวมถึงความต้องการของกลุ่มผู้ใช้งาน อินเทอร์เน็ตจึงเป็นแหล่งสารสนเทศที่สำคัญสำหรับทุกคนเพราะสามารถค้นหาสิ่งที่ตนให้ความสนใจได้ในทันทีโดยไม่ต้องรอนานและทันถ่วงที โดยไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปค้นคว้าในห้องสมุด หรือแม้ข้อมูลข่าวสารทั่วโลกก็สามารถสืบค้นได้ในอินเทอร์เน็ตจากเว็บไซต์ต่างๆ

อินเทอร์เน็ตมีความสำคัญในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (โรมมนัส กังเม้ง,2556 อ้างใน ชัยพร ธรรมโยธิน)

ด้านการศึกษา

- 1.1. สามารถใช้เป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการจากที่ต่าง ๆ ทั่วโลก
- 1.2. ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำหน้าที่เสมือนเป็นห้องสมุดขนาดใหญ่ให้นักเรียน นักศึกษายังสามารถใช้อินเทอร์เน็ตติดต่อกับมหาวิทยาลัย หรือสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อค้นคว้าหาข้อมูลที่กำลังศึกษาอยู่ได้ ทุกที่ทุกเวลาที่มีอินเทอร์เน็ตบริการ

ด้านธุรกิจและการพาณิชย์

- 2.1. ค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้ในธุรกิจหรือการค้าประชาสัมพันธ์ โฆษณา บริษัท หรือเปิดตัวสินค้า
- 2.2. สามารถซื้อขายสินค้าผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- 2.3. ผู้ใช้ที่เป็นบริษัทหรือองค์กรต่าง ๆ สามารถเปิดให้บริการและสนับสนุนลูกค้าของตนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น ให้คำแนะนำ ตอบปัญหาต่าง ๆ ให้แก่ลูกค้า
- 2.4. บริษัทที่ผลิตโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สามารถแจกจ่ายตัวโปรแกรมทดลองใช้, แจกฟรีเพื่อเป็นการเปิดตัว ประชาสัมพันธ์ตัวโปรแกรมที่ต้องการจำหน่ายต่อไป

3.ด้านการบันเทิง

- 3.1. การพักผ่อนหย่อนใจ
- 3.2. การค้นหาวารสารออนไลน์ อ่านหนังสือพิมพ์
- 3.3. ฟังวิทยุ ดูทีวี ผ่านเครือข่าย
- 3.4. เล่นเกมออนไลน์ เป็นต้น

4. ด้านภาครัฐ

- 4.1. ใช้เว็บไซต์เป็นฐานข้อมูลเบื้องต้นของหน่วยงาน
- 4.2. ติดต่อระหว่างองค์กรและเชื่อมโยงเว็บไซต์ ของทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน

4.3. ใช้ในการด้านประชาสัมพันธ์

4.4. สร้างภาพลักษณ์ในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยลดค่าใช้จ่ายงานเอกสารจดหมายภายในและภายนอก ใ้ประกาศ เป็นต้น

ประโยชน์การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในผู้สูงอายุ

ประโยชน์สื่ออินเทอร์เน็ตช่วยให้ผู้สูงอายุก้าวทันโลกในปัจจุบันและเป็นแหล่งความรู้และข่าวสาร ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพชีวิตและเป็นแหล่งของความบันเทิง และยังช่วยประหยัดเวลาและลดความเบื่อหน่าย มีข้อมูลมากมายที่สามารถค้นหาได้รวดเร็ว สะดวกและประหยัดเวลา (ศิริวรรณ อนันต์โท,2552) บทบาทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อความเท่าเทียม ICT ในเรื่องการเข้าถึงคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตกับผู้สูงอายุว่ามีใช้เรื่องยากที่จะศึกษาหาความรู้แต่ก่อนอื่นต้องทำความเข้าใจกับอินเทอร์เน็ต ผู้สูงอายุเองสามารถเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตร่วมกับเด็ก ลูกหลานในครอบครัว ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน ผู้สูงอายุเกิดความรูสึกว่าตนเองมีคุณค่าสามารถพูดคุยและให้คำปรึกษา แนะนำแก่ลูกหลานได้ในขณะเดียวกันผู้สูงอายุก็จะได้เรียนรู้วิทยาการใหม่ ๆ ด้วยเนื่องจากอินเทอร์เน็ตไม่ใช่สิ่งไกลตัวสามารถเรียนรู้ได้ทุกเพศทุกวัย ทำให้ก้าวทันโลก เป็นคนทันสมัย และช่วยฝึกสมอง ฝึกความจำไว้ให้กับผู้สูงอายุ การใช้อินเทอร์เน็ตจะช่วยผู้สูงอายุได้อย่างไรนั้น มีหลัก 3 ประการ ดังนี้

1. ใช้เพื่อการค้นหาข้อมูลที่ต้องการ
2. การคัดลอกเอกสารเมื่อได้ข้อมูลที่ต้องการแล้วสามารถคัดลอกเพื่อเก็บไว้
3. การใช้สื่อสารผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

การใช้บริการอินเทอร์เน็ตสามารถรับชมรายการโทรทัศน์แบบออนไลน์หรือคลิปวิดีโอของรายการต่าง ๆ ย้อนหลังการอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์และการส่งบัตรอวยพรทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ เพียงแต่คนที่เราต้องการส่งบัตรอวยพรไปให้มันต้องใช้ระบบอินเทอร์เน็ตด้วย จึงสามารถส่งผ่านข้อมูลต่าง ๆ ถึงกันได้อินเทอร์เน็ตจึงเป็นสิ่งอีกประเภทหนึ่งที่ผู้สูงอายุสามารถเรียนรู้ได้ไม่ยากนักหากแต่เพียงมีความสนใจ และคิดว่าเป็นสิ่งที่น่าค้นคว้า เพราะทำให้ผู้สูงอายุก้าวทันโลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เป็นผู้สูงอายุรุ่นใหม่ทันสมัยและก้าวทันโลกยุคโลกาวิวัฒน์ชมรมไอพีพีวายคลับได้ระบุถึงประโยชน์ที่ผู้สูงอายุจะได้รับจากการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ไว้ดังนี้ (ทศพนธ์ นรทัศน์,2552)

1. ลดช่องว่างระหว่างวัย ผู้สูงวัยที่ห่างไกลเทคโนโลยีมักจะเกิดช่องว่างระหว่างตนเองกับบุตรหลาน ในขณะที่บุตรหลานใช้ชีวิตส่วนหนึ่งอยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์ ผู้สูงวัยในบ้านก็จะถูกทอดทิ้งให้อยู่โดดเดี่ยวตายเพราะคุยกับลูกหลานเรื่องเทคโนโลยีไม่ได้และเมื่อไม่สามารถเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง ก็ทำให้เกิดโรคซึมเศร้าเหงา เบื่อหน่ายและในที่สุดอาจจะไม่สบาย การที่ผู้สูงวัยหันมาสนใจในเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตนั้น ทำให้สามารถลดช่องว่างระหว่างตนเองและลูกหลานได้เนื่องจากเมื่อมีความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการในการใช้เทคโนโลยีนี้แล้ว นอกจากจะสามารถพูดคุยกับบุตรหลานเป็นภาษาเดียวกันแล้ว ยังสามารถมีกิจกรรมร่วมกันได้เป็นอย่างดี เช่น การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์คุยกัน การแลกเปลี่ยนความรู้หรือข้อมูลที่ทันต่อโลกทันต่อเหตุการณ์ เนื่องจากได้มีโอกาสเปิดโลกกว้างผ่านทางอินเทอร์เน็ต การถ่ายภาพดิจิทัลและส่งภาพให้สมาชิกภายในครอบครัวดูผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

2. สร้างสังคมใหม่ให้กับผู้สูงวัย ผู้สูงวัยที่อยู่ในวัยเกษียณ หรือผู้สูงวัยที่มีเวลาว่างจากการทำภารกิจหลัก ๆ ในการที่ได้มารวมกลุ่มกันกับคนวัยเดียวกัน เพื่อเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต นอกจากเป็นการขจัดความกลัว ๆ กล้า ๆ แล้วยังทำให้ได้พบเพื่อนใหม่ ๆ ที่หลากหลายประสบการณ์ ทำให้ได้มีโอกาสสุขแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันคลายเหงา และได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินการทำกิจกรรมสนุก ๆ ที่ได้ทำตลอดเวลา จะทำให้ร่างกายแข็งแรง จิตเบิกบานไม่ป่วยง่ายและจะให้ดูกระฉับกระเฉง เป็นผู้สูงวัยที่มีคุณภาพ ไม่ทำตัวให้เป็นภาระแก่บุตรหลาน ไม่เกิดการรอคอยว่าเมื่อไหร่ลูกหลานจะกลับบ้านเสียที เนื่องจากการได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ๆ นั้นทำให้เวลาในวันหนึ่ง ๆ นั้น หหมดไปอย่างมีคุณค่า

3. ขจัดความกลัวและเพิ่มความกล้าที่จะใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ให้กับผู้สูงวัย การที่ผู้สูงวัยมีความรู้สึกลัวตนเองอายุมากเกินกว่าที่จะมาเรียนรู้การใช้คอมพิวเตอร์นั้นจะทำให้เกิดความกลัวและทำให้เกิดความไม่มั่นใจในตนเองว่าจะสามารถทำได้ ทั้ง ๆ ที่บ้านก็มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่จะลองใช้งานได้ แต่เนื่องจากความกลัวว่าตนเองจะไปทำเครื่องคอมพิวเตอร์ของลูกหลานเสียหาย เกรงว่าจะสร้างความรำคาญให้กับลูกหลานถ้าจะไปขอให้เขาช่วยสอนให้ เกรงว่าถ้าเขามาสอนให้แล้ว ตนเองทำไม่ได้ อาจจะถูกตำหนิและการที่จะไปสมัครเรียนรวมกับผู้ที่อายุน้อยกว่า ก็เกรงว่าจะตามไม่ทัน และจะสร้างความรำคาญให้เพื่อนร่วมชั้นเรียน มีอะไรสงสัยก็ยังไม่กล้าที่ยกมือถาม เพราะอายเด็ก ๆ สิ่งเหล่านี้จึงเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ผู้สูงวัยไม่กล้าไปเรียน

4. ทำให้คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของผู้สูงอายุ คุณภาพชีวิตที่ดีนั้น ย่อมประกอบด้วยสุขภาพกายและสุขด้านจิตใจที่ดี ผู้สูงอายุเช่นเดียวกัน เพราะเมื่อผู้สูงอายุมีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่ดี ผู้สูงอายุจะทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว สังคมมากขึ้นลดภาวะพึ่งพิงน้อยลงเป็นที่พึ่งทางจิตใจ เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำต่าง ๆ แก่ลูกหลานและคนในครอบครัว หากผู้สูงอายุมีความรอบรู้และทันเหตุการณ์ ทันต่อเทคโนโลยี การหันมาให้ความสนใจ เรียนรู้การใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเองให้สูงขึ้น นำความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญที่สั่งมาทำประโยชน์ให้กับสังคม นำไปสู่การเป็นผู้สูงอายุมีคุณภาพในยุคโลกาภิวัตน์อย่างแท้จริง

ปัจจัยส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตในผู้สูงวัย

ปัจจัยส่งเสริมใช้อินเทอร์เน็ตในผู้สูงวัย มีดังนี้

1. การรับรู้ประโยชน์จากการใช้ครอบครัว ลูกหลาน ศูนย์และชมรมของผู้อยู่ในวัยชรา ชมรมคอมพิวเตอร์เป็นผู้กระตุ้นให้ผู้สูงอายุใช้อินเทอร์เน็ต
2. ราคาคอมพิวเตอร์ที่ถูกลง ทักษะการใช้เทคโนโลยี ความสามารถในการเข้าถึง
3. การสนับสนุนของรัฐโดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยี การให้บริการผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์อย่างทั่วถึง และออกแบบระบบให้ผู้สูงวัยใช้งานได้ง่ายที่สุด (จันทนา ทองประยูร, 2552)

ปัจจัยการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุ ซึ่งผู้สูงอายุต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการหาข้อมูลการรับ-ส่งอีเมลล์ โดยที่ทำงานอบรมให้ การงานบังคับ และลูกหลานหรือคนในครอบครัวสอนวิธีใช้อินเทอร์เน็ตให้

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 282 คน สามารถคำนวณโดยวิธีการใช้สูตรของ Taro Yamane โดยดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะประชากรของผู้สูงอายุ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ต ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ต ส่วนที่ 4 แบบสอบถามด้านการใช้สื่อออนไลน์และการใช้อินเทอร์เน็ต

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร โดยใช้สถิติ Independent t-test การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่มีตั้งแต่ 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ One Way ANOVA

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้วิจัยได้รับการตอบกลับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 281 คน เป็นผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.4 มีอายุระหว่าง 60-65 ปี ร้อยละ 44.8 ระดับการศึกษาประถมศึกษา ร้อยละ 32.7 ศาสนา ร้อยละ 55.2 สถานะภาพสมรส ร้อยละ 64.1 อาชีพคือเกษียณ/ไม่ได้ทำงาน ร้อยละ 57.3 รายได้ 5,000 - 15,000 บาทต่อเดือน โดยแหล่งที่มาของรายได้คือ เงินที่ได้รับจากบุตร ร้อยละ 40.2 และผู้สูงอายุส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับลูก/หลาน

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านการใช้งาน

การใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งที่ให้ความบันเทิงมากที่สุด ใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตในการสืบค้นหาข้อมูล ใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งเพิ่มพูนความรู้ และใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตช่วยให้การติดต่อสื่อสารกับเพื่อนใหม่ ๆ เป็นอันดับสุดท้าย

ทั้งนี้ การใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตในการติดต่อสื่อสาร ระยะเวลา จำนวนครั้งที่ใช้ และการใช้อุปกรณ์ที่แตกต่างกันมีผลต่อการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตที่แตกต่างกัน มีเพียงภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารที่ใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารเหมือนกัน จากแนวคิดเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต อรทัย พรหมเพศ (2555 อ้างใน ทีมงานทรูปลูกปัญญา, 2553) ว่าปัจจุบันการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของคนเราเป็นอย่างยิ่ง เพราะใช้เป็นแหล่งในการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ได้ทั่วโลก และยังสามารถประกาศซื้อขายสินค้าได้สะดวก และการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตยังช่วยให้ความบันเทิง ผักผ่อนหย่อนใจ พุดคุย สนทนาทางไกล จากแนวคิดข้างต้น ศิริวรรณ อนันต์โท, 2552 ยังได้กล่าวถึงประโยชน์จากการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงอายุไว้ดังนี้ (1) ช่วยให้ผู้สูงอายุทันข่าวสารทันโลก (2) ช่วยเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ (3) ช่วยลดช่องว่างระหว่างวัยกับบุคคลในครอบครัว

และบุคคลทั่วไป ผู้สูงอายุที่ห่างไกลเทคโนโลยีส่วนใหญ่จะเกิดช่องว่างระหว่างตัวผู้สูงอายุเองกับตัวบุตรหลาน หรือบุคคลภายในครอบครัว และการที่ผู้สูงอายุเริ่มมีการสนใจเทคโนโลยีจะทำให้ตัวผู้สูงอายุมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีที่จะพูดคุยกับบุตรหลานได้ง่ายขึ้น (4) มีการสร้างสังคมใหม่ ๆ กับผู้สูงอายุ เพราะผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยเกษียณหรือมีได้ทำงาน ทำให้การรวมกลุ่มกันกับคนในวัยเดียวกัน เพื่อทำกิจกรรมและเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ แล้วยังทำให้ได้พบกับเพื่อนใหม่ ๆ ที่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กัน (5) ขจัดความกลัวและเพิ่มความกล้าที่จะใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้สูงอายุมีความมั่นใจในตนเองและเกิดความไม่กลัวการใช้เทคโนโลยี เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้สูงอายุไม่กล้าที่จะเรียนรู้การใช้งาน (6) ทำให้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุดีขึ้น การมีคุณภาพชีวิตที่ดีนั้นประกอบด้วยสุขภาพกายและสุขภาพจิตใจที่ดี เมื่อผู้สูงอายุจะทำให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว สังคมมากขึ้นลดภาวะพึ่งพิงลูกหลานน้อยลง

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะประชากรของผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 ต่างกันมีการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน

การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา ศาสนา สถานภาพ อาชีพ รายได้ แหล่งที่มาของรายได้ และการอาศัยอยู่ร่วมกัน ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ สรุปได้ว่าการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา ศาสนา สถานภาพ อาชีพ รายได้ แหล่งที่มาของรายได้ และการอาศัยอยู่ร่วมกัน ต่างกันจะมีการใช้ออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 ต่างกันและมีการใช้การใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตที่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 จำแนกตามการติดต่อสื่อสารมากน้อยเพียงใด, ระยะเวลาเฉลี่ยต่อครั้ง, จำนวนครั้งที่ใช้ในแต่ละวัน, การใช้อุปกรณ์ ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ สรุปได้ว่าการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 จำแนกตามการติดต่อสื่อสารมากน้อยเพียงใดต่างกันจะมีการใช้ออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 รูปแบบและวิธีการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 มีพฤติกรรมการใช้ที่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุในชุมชนสิวารัตน์ 3 จำแนกตามการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตในด้านใดมากที่สุด , การใช้แอปพลิเคชันใดในการติดต่อสื่อสาร, ได้รับคำแนะนำจากบุคคลใด, การใช้บริการสื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตที่ใดมากที่สุด, การใช้บริการหาข้อมูลใดผ่านสื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ต, การใช้บริการสื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตผ่านระบบใดมาก

ที่สุด, การใช้งานของผู้สูงอายุมีประสบการณ์มานานเท่าใด ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ สรุปได้ว่าการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุในชุมชนสิวรัตน์ 3 จำแนกตามการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตในด้านใดมากที่สุด, การใช้แอปพลิเคชันใดในการติดต่อสื่อสาร, ได้รับคำแนะนำจากบุคคลใด, การใช้บริการสื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตที่ใดมากที่สุด, การใช้บริการหาข้อมูลใดผ่านสื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ต, การใช้บริการสื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตผ่านระบบใดมากที่สุด, การใช้งานของผู้สูงอายุมีประสบการณ์มานานเท่าใดต่างกันจะมีการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุสูงอายุในชุมชนสิวรัตน์ 3 ไม่แตกต่างกัน

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุในชุมชนสิวรัตน์ 3 ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร.ชาคริต สกฤตอิสริยาภรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา แนะนำ และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้ในทุกระดับชั้นตอน และขอขอบพระคุณผู้สูงอายุในชุมชนสิวรัตน์ 3 ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้ หากมีข้อผิดพลาดประการใดผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว และขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุในชุมชนสิวรัตน์ 3 ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยเห็นควรว่าเพื่อให้เกิดประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้จริงต่อไปจึงได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางไว้ดังนี้

1. ควรมีการจัดฝึกอบรมการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุที่ยังไม่มีความรู้
2. ควรเพิ่มการพัฒนาทักษะการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตให้กับผู้สูงอายุ
3. ควรมีการให้ผู้สูงอายุมีการใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตที่ถูกต้อง

เอกสารอ้างอิง

ครรรชิต มาลัยวงศ์. (2545). ยุทธศาสตร์การพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา. ค้นเมื่อ 14 สิงหาคม 2562. จาก www.drkanichit.com/ict_education/articles/lib_dev.pdf

จันทนา ทองประยูร. (2552). สื่ออินเทอร์เน็ตกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ. ใน เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการการแก้ไขปัญหาความเสื่อมถ่วงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและความรู้ในประชากรผู้สูงอายุ. นนทบุรี. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ทศพนธ์ นรทัศน์. (2552). คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ. ใน เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการการแก้ไขปัญหาความเสื่อมถ่วงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและความรู้ในประชากรผู้สูงอายุ. นครศรีธรรมราช. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.

โรมมนัส กิ่งเม้ง. (2556). การใช้อินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร: ศึกษา กรณีจังหวัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

วารภรณ์ หล้าคำแก้ว. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการผู้สูงอายุในทศวรรษ หน้า. คุษฎีนิพนธ์ปรัชญาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศิริวรรณ อนันต์โท. (2552). ช่องว่างทางดิจิทัลในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุ. ใน เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการการแก้ไขปัญหาความเสื่อมถ่วงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและความรู้ในประชากรผู้สูงอายุ. นครศรีธรรมราช:มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.

สุวรรณา จันทร์ประเสริฐ. (2556). ผลของการรำไทยบนตารางเก้าช่องต่อภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ. มหาลัยบูรพา. นครศรีธรรมราช. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.

อัจฉรา นางแย้ม. (2556). พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทวิตเตอร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง: กรณีศึกษาจังหวัดกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อาภรณ์ รัชไช. (2560). คลังความรู้ Sci Math. ค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2562. จาก <http://www.scimath.org/lesson-biology/item/7001-behavior-7001>

อรทัย พรหมเพศ. (2555). การใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะบริหาร-

ธุรกิจสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตภาคใต้. ศึกษากรณีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตภาคใต้.

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.